Signature of Invigilators

1. ....

2. ....

Roll No. [ ][ ][ ][ ][ ]

(In figures as in Admit Card)

POLITICAL SCIENCE

Paper II

Roll No. ....

....

(In words)

D/03/11

Name of the Areas/Section (if any) ....

Time Allowed : 75 Minutes] [Maximum Marks : 100

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of *fifty* **(50)** multiple choice type questions. *All* questions are compulsory.
3. Each item has upto four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). The answer should be a capital letter for the selected option. The answer letter should entirely be contained within the corresponding square.

   Correct method [A] Wrong Method [A or [A]
4. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the ICR Answer Sheet under paper II only
5. Read instructions given inside carefully.
6. One sheet is attached at the end of the booklet for rough work.
7. You should return the test booklet to the invigilator at the end of paper and should not carry any paper with you outside the examination hall.

પરીક્ષાર્થીઓ માટેની સૂચનાઓ :

૧. આ પાનાની ટોચમાં દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.

૨. આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ **પચાસ (50)** બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા પ્રશ્નો આપેલા છે. **બધા જ** પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

૩. પ્રત્યેક પ્રશ્ન વધુમાં વધુ ચાર બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવે છે. જે (A), (B), (C) અને (D) વડે દર્શાવવામાં આવ્યા છે. પ્રશ્નનો ઉત્તર કેપીટલ સંજ્ઞા વડે આપવાનો રહેશે. ઉત્તરની સંજ્ઞા આપેલ ખાનામાં બરાબર સમાઈ જાય તે રીતે લખવાની રહેશે.

ખરી રીત : [A] ખોટી રીત : [A , [A]

૪. આ પ્રશ્નપત્રના જવાબ આપેલ ICR Answer Sheetના Paper II વિભાગની નીચે આપેલ ખાનાંઓમાં આપવાના રહેશે.

૫. અંદર આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચો.

૬. આ બુકલેટની પાછળ આપેલું પાનું રફ કામ માટે છે.

૭. પરીક્ષાસમય પૂરો થઈ ગયા પછી આ બુકલેટ જે તે નિરીક્ષકને સોંપી દેવી. કોઈ પણ કાગળ પરીક્ષાખંડની બહાર લઈ જવો નહી.

SEAL

POLITICAL SCIENCE
રાજ્યશાસ્ત્ર
PAPER-II
પ્રશ્નપત્ર-II

Note :— This paper contains *fifty* **(50)** multiple-choice questions, each carrying **two (2)** marks. Attempt *all* the questions.

નોંધ :- આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ **પચાસ (૫૦)** બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો છે. દરેકના **બે (૨)** ગુણ છે. બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

1. In List I, you will find certain concepts and in List II names associated with these concepts. Select the correct matching pair by using codes given below :

List I	**List II**
(a) Concept of hegemony	(1) V. Lenin
(b) Party as Vanguard of Proletariat	(2) K. Marx
(c) Alienation	(3) H. Marcuse
(d) One-dimensional man	(4) A. Gramsci

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(4)	(1)	(2)	(3)
(B)	(2)	(3)	(4)	(1)
(C)	(3)	(1)	(4)	(2)
(D)	(1)	(2)	(4)	(3)

પ્રથમ યાદીમાં, તમે કેટલીક વિભાવનાઓનો ઉલ્લેખ થયેલો જોશો અને બીજી યાદીમાં આ વિભાવનાઓ સાથે જોડાયેલા ચિંતકોના નામ જોશો. નીચે આપેલા કોડનો ઉપયોગ કરીને પ્રથમ અને બીજી યાદીને મેળવો :

યાદી I	**યાદી II**
(a) વર્ચસ્વની વિભાવના	(1) વી. લેનિન
(b) શ્રમજીવીઓના આગેવાન તરીકે પક્ષ	(2) કે. માર્ક્સ
(c) અલગાવ	(3) એચ. માર્કુઝે
(d) એક જ પરિમાણ ધરાવતો માનવી	(4) એ. ગ્રામસી

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(4)	(1)	(2)	(3)
(B)	(2)	(3)	(4)	(1)
(C)	(3)	(1)	(4)	(2)
(D)	(1)	(2)	(4)	(3)

2. In List I, some elements of medieval political thought are mentioned. In List II, thinkers associated with them are mentioned. Match the correct pair by using the codes given below the two lists :

List I		List II	
(a)	Marsilus of Padua	(1)	Doctrine of Two Swords
(b)	Thomas Acquinas	(2)	Concept of Sinful, irrational, selfish and ignorant man
(c)	St. Augustine	(3)	Priesthood must be subject to people and its elected government even in spiritual affairs
(d)	Pope Gelasius	(4)	State was natural rather than consequence of man's sin

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(2)	(3)	(1)	(4)
(C)	(4)	(1)	(2)	(3)
(D)	(3)	(4)	(2)	(1)

પ્રથમ યાદીમાં મધ્યયુગીન રાજકીય વિચારોને લગતા કેટલાંક તત્વોનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. બીજી યાદીમાં એ તત્વો સાથે સંકળાયેલા ચિંતકોનો ઉલ્લેખ કર્યો છે. બે યાદીઓની નીચે આપેલા કોડનો ઉપયોગ કરીને પ્રથમ અને બીજી યાદીને મેળવો :

યાદી I		યાદી II	
(a)	માર્સિલસ ઓફ પદુઆ	(1)	બે તલવારનો સિદ્ધાંત
(b)	થોમસ એકિવનાસ	(2)	પાપી, અતાર્કિક, સ્વાર્થી અને અજ્ઞાની માનવીની વિભાવના
(c)	સેંટ ઓગસ્ટિન	(3)	આધ્યાત્મિક બાબતોમાં પણ પાદરીઓએ લોકો અને એમની ચૂંટાયેલી સરકારને તાબેદાર રહેવું જોઈએ
(d)	પોપ ગેલેસિયસ	(4)	રાજ્યની ઉત્પત્તિ મનુષ્યના પાપને લીધે થઈ નથી, પણ તે કુદરતી સંસ્થા છે

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(2)	(3)	(1)	(4)
(C)	(4)	(1)	(2)	(3)
(D)	(3)	(4)	(2)	(1)

3. How many social classes were recommended by Plato in his 'Ideal State' ?

(A) One (B) Six

(C) Four (D) Three

પ્લેટોએ પોતાના પુસ્તક 'આદર્શ રાજ્ય' માં કેટલા સામાજિક વર્ગોની ભલામણ કરેલી ?

(A) એક (B) છ

(C) ચાર (D) ત્રણ

4. Which is the most acceptable theory of the origin of the state ?
(A) Divine Rights (B) Force Theory
(C) Evolutionary theory (D) Social Contract Theory
રાજયના ઉદ્દભવ અંગે કયો સૌથી વધુ સ્વીકૃત સિદ્ધાંત છે ?
(A) દૈવી હકકો (B) બળનો સિદ્ધાંત
(C) ઉત્ક્રાંતિનો સિદ્ધાંત (D) સામાજિક કરારનો સિદ્ધાંત

5. Which group of thinkers developed against the absolute sovereignty of the state ?
(A) Pluralist (B) Liberalism
(C) Authoritarianism (D) Communitarianism
રાજયના અબાધિત સાર્વભૌમત્વ સામે કયા પ્રકારના વિચારકોએ પ્રદાન કર્યું છે :
(A) બહુત્વવાદી (B) ઉદારમતવાદ
(C) એકાધિકારવાદ (D) સામાજિકવાદ

6. 'State is a march of God on the Earth.' Who said this ?
(A) Hobbes (B) John Dewey
(C) Hegal (D) Bentham
'રાજય એ પૃથ્વી પર ઈશ્વરની કૂચ છે' એવું કોણે કહ્યું હતું ?
(A) હોબ્ઝ (B) જહોન ડયૂઈ
(C) હેગલ (D) બેન્થામ

7. Who said slavery is natural and necessary ?
(A) Plato (B) Socrates
(C) Aristotle (D) St. Augustine
ગુલામી કુદરતી અને જરૂરી છે, એવું કોણે કહ્યું હતું ?
(A) પ્લેટો (B) સોક્રેટિસ
(C) એરિસ્ટોટલ (D) સેંટ ઓગસ્ટિન

8. Greatest happiness of greatest number is the idea of :
(A) Marxism (B) Liberalism
(C) Conservatism (D) Utilitarianism
વધુમાં વધુ લોકો માટે વધુમાં વધુ સુખસમૃદ્ધિ, એ કોનો વિચાર હતો ?
(A) માર્કસવાદ (B) ઉદારમતવાદ
(C) રૂઢિચુસ્તવાદ (D) ઉપયોગિતાવાદ

9. Who is the author of the book 'Modern State' ?
(A) Lord Bryce (B) Harold Laski
(C) R. M. McIver (D) Charles Taylor
'આધુનિક રાજય' એ પુસ્તકના લેખક કોણ હતા ?
(A) લોર્ડ બ્રાઈસ (B) હેરોલ્ડ લેસ્કી
(C) આર.એમ. મેકાઈવર (D) ચાર્લ્સ ટેઈલર

10. Consider the following statements about Hobbes' perception of state. Which one of them is *correct* ?
(A) State is an evil and must be destroyed.
(B) State is the highest embodiment of human freedom.
(C) State is a necessary evil, an instrument to defend men against savage instincts.
(D) State is an instrument of exploitation by one class over another.
હોબ્સના રાજ્ય વિષેના ખ્યાલ માટે નીચેના વિધાનો તપાસો. એમાંનાં કયા સાચાં છે ?
(A) રાજ્ય એ અનિષ્ટ છે અને એને દૂર કરવું જોઈએ
(B) રાજ્ય એ માનવીય સ્વાતંત્ર્યનું સર્વોચ્ચ મૂર્ત સ્વરૂપ છે
(C) રાજ્ય એ આવશ્યક અનિષ્ટ છે, જે માનવીની પાશવી વૃત્તિઓ સામે માનવીનું રક્ષણ કરવા સર્જાયેલું સાધન છે
(D) રાજ્ય એ એક વર્ગનું બીજા વર્ગનું શોષણ કરવા માટેનું સાધન છે

11. The term 'electorate' means :
(A) areas in which state is divided for purposes of elections
(B) the whole body of people who are elected by people as their representatives to govern the state
(C) the body of citizens who elect those who govern
(D) various methods of election to elect representatives
મતદારમંડળનો અર્થ છે :
(A) ચૂંટણી માટે રાજ્યનું વિવિધ મતવિભાગોમાં વિભાજન
(B) પ્રજા દ્વારા ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓનો સમૂહ જે રાજ્યનું સંચાલન કરે છે
(C) રાજ્યના શાસકોને ચૂંટનાર નાગરિકોનો સમૂહ
(D) પ્રતિનિધિઓને પસંદ કરવાની ચૂંટણીની વિવિધ પદ્ધતિઓ

12. Which of the criticisms of federal government are valid ? Give your answer by using codes given below these statements ?
(1) Decisions in it are complex and time-consuming
(2) It produces conflicts between central and state governments
(3) It is an expensive form of government
(4) It provides no opportunity for expression of diversities
Codes :
(A) 1 and 2 (B) 3 and 4
(C) 1, 2 and 3 (D) 2, 3 and 4
સમવાયતંત્ર અંગે નીચે આપેલી ટીકાઓમાંથી કઈ સાચી છે ?
(1) તેમાં નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયા સંકુલ અને સમય લે એવી છે
(2) તેમાં કેન્દ્ર સરકાર અને રાજ્ય સરકારો વચ્ચે સંઘર્ષો થાય છે
(3) તે ખર્ચાળ સરકાર છે
(4) તેમાં વૈવિધ્યને વ્યક્ત કરવાની તક મળતી નથી
કોડ :
(A) 1 અને 2 (B) 3 અને 4
(C) 1, 2 અને 3 (D) 2, 3 અને 4

13. In unitary form of government sovereignty lies with :

(A) Central Government
(B) Regional authorities
(C) Local Government
(D) Central and Local Government

એકતંત્રી સરકારમાં સાર્વભૌમત્વ ક્યાં રહેલું છે ?

(A) કેન્દ્ર સરકારમાં
(B) પ્રાદેશિક સરકારોમાં
(C) સ્થાનિક સરકારમાં
(D) કેન્દ્ર અને સ્થાનિક સરકારોમાં

14. In **(A)** and **(R)** are made two statements. State whether they are true or false and whether **(R)** is the reason or justification for assertion **(A)** by using the codes given below the statements :

(A) In Parliamentary form of government the position of parliament has declined in importance

(R) In Parliamentary form of government, the position of head of state, whether a Monarch or President has declined in importance.

Codes :

(A) Both **(A)** and **(R)** are correct and **(R)** is reason or justification for **(A)**
(B) Both **(A)** and **(R)** are correct but **(R)** is not the reason for **(A)**
(C) **(A)** is correct but **(R)** is false
(D) **(R)** is correct but **(A)** is false

(A) અને **(R)** એમ બે વિધાનો નીચે આપેલાં છે. **(A)** અને **(R)** સાચાં છે કે ખોટાં છે તે જણાવો અને **(R)** એ **(A)** માટે કારણરૂપ છે તે વિધાનોની નીચે આપેલા કોડનો ઉપયોગ કરીને જણાવો :

(A) સંસદીય સ્વરૂપની સરકારમાં સંસદનું મહત્વ ઘટ્યું છે.

(R) સંસદીય સ્વરૂપની સરકારમાં રાજ્યના વડા (પછી તે રાજા હોય કે પ્રમુખ) ના સ્થાનનું મહત્વ ઘટ્યું છે.

કોડ :

(A) **(A)** અને **(R)** બંને સાચા છે અને **(R)** એ **(A)** માટેનું કારણ છે
(B) **(A)** અને **(R)** બંને સાચા છે પણ **(A)**, **(R)** માટેનું કારણ નથી
(C) **(A)** સાચું છે પણ **(R)** ખોટું છે
(D) **(R)** સાચું છે પણ **(A)** ખોટું છે

15. Consider the following statements about Power, Authority and Legitimacy. Which of them is *not correct* ?

(A) Authority is a broader notion than power
(B) Power is capacity to act, Authority provides right to do so
(C) Relations of Authority are hierarchical
(D) Legitimacy and Legality are same

સત્તા, આધિપત્ય (Authority) અને લોકસ્વીકૃતિ અંગેના નીચે આપેલાં વિધાન તપાસો. આમાંથી કયું વિધાન સાચું નથી ?

(A) આધિપત્યનો ખ્યાલ સત્તાના ખ્યાલ કરતાં વિશાળ છે
(B) સત્તા કાર્ય કરવાની ક્ષમતાને દર્શાવે છે. આધિપત્ય તેને માટેનો અધિકાર આપે છે
(C) આધિપત્યના સંબંધો શ્રેણીસ્તુપ પ્રકારના (hierarchical) છે
(D) લોકસ્વીકૃતિ એટલે કાયદેસરતા

16. List I refers to views of scholars on meanings of power. List II refers to names of scholars associated with these views. Match List I and List II by using the codes given below these lists.

	List I		List II
(a)	Ability of community to achieve its purposes	(1)	Hannah Arendt
(b)	It is not just ability to act but to act in concert	(2)	S. Lukes
(c)	It is a matter of getting people to do what they would otherwise not done	(3)	Talcot Parsons
(d)	Power is exercised over people whenever their interests are ignored	(4)	Robert Dahl

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(2)	(3)	(1)	(4)
(B)	(4)	(2)	(3)	(1)
(C)	(3)	(1)	(4)	(2)
(D)	(1)	(4)	(2)	(3)

યાદી (૧) માં સત્તાના અર્થ અંગેનાં કેટલાંક વિધાનો છે. યાદી (૨) માં આ વિધાનો સાથે સંકળાયેલા લેખકોના નામો છે. યાદીઓની નીચે આપેલા કોડનો ઉપયોગ કરીને યાદી (૧) અને (૨) ને મેળવો :

	યાદી ૧		યાદી ૨
(a)	સત્તા એટલે સમુદાયની પોતાના હેતુઓ સિદ્ધ કરવાની શકિત કે ક્ષમતા	(1)	હન્ના આર્ન્ટ
(b)	તે માત્ર કામ કરવાની શકિતને નહીં પણ સમૂહમાં કામ કરવાની શક્તિને દર્શાવે છે	(2)	એસ. લ્યૂકસ
(c)	લોકો જે કામ કરવા તૈયાર ન હતા તે કામ કરવા તેમને તૈયાર કરવા	(3)	ટાલ્કોટ પારસન્સ
(d)	સત્તાનો ઉપયોગ ત્યારે થયેલો ગણાય જ્યારે તેમના હિતને અવગણીને પણ તેમની પાસે કામ કરાવવામાં આવે, પછી ભલે તેઓને આ બાબતનો ખ્યાલ ન હોય	(4)	રોબર્ટ ડાહલ

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(2)	(3)	(1)	(4)
(B)	(4)	(2)	(3)	(1)
(C)	(3)	(1)	(4)	(2)
(D)	(1)	(4)	(2)	(3)

17. Which of the following *cannot* be considered as an agency for wider popular participation ?

(A) Political Parties (B) Pressure Groups

(C) Referendum and Initiative (D) Censorship of Press

નીચે દર્શાવેલી સંસ્થાઓમાંથી કઈ સંસ્થાને લોકભાગીદારી વધારનારી સંસ્થા તરીકે ગણાવી ન શકાય ?

(A) રાજકીય પક્ષો (B) દાબ જૂથો

(C) લોકપૃચ્છા અને ઉપક્રમ (D) વર્તમાનપત્રોની સેન્સરશીપ

18. S. E. Finer's work 'Anonymous Empire' is a work on :

(A) Political Parties (B) Pressure Groups

(C) Judiciary (D) Bureaucracy

એસ.ઈ. ફાઈનરનું પુસ્તક 'એનોનીમસ એમ્પાયર' કયા વિષયને લગતું છે ?

(A) રાજકીય પક્ષો (B) દાબ જૂથો

(C) ન્યાયતંત્ર (D) અમલદારશાહી

19. Which among the following organization *does not* play a role in protecting and promoting of human rights ?

(A) 'Amnesty International'

(B) 'Green Peace'

(C) 'International Monetary Fund'

(D) 'National Human Rights Commission'

નીચે દર્શાવેલી સંસ્થાઓમાંથી કઈ સંસ્થા માનવ હકના રક્ષણ અને વિકાસમાં ફાળો આપતી નથી ?

(A) 'એમનેસ્ટી ઈન્ટરનેશનલ'

(B) 'ગ્રીન પીસ'

(C) 'ઈન્ટરનેશનલ મોનેટરી ફંડ'

(D) 'નેશનલ હ્યુમન રાઈટસ કમીશન'

20. Who is the author of 'Elites and Society' ?

(A) T. Bottomore (B) C. Wright Mills

(C) A. Giddens (D) B. Moore

'એલીટસ એન્ડ સોસાયટી' પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?

(A) ટી. બોટોમોર (B) સી. રાઈટ મીલ્સ

(C) એ. ગીડન્સ (D) બી. મુર

21. Which of the following features of the Indian Constitution is borrowed from Britain ?

(A) Directive Principles of State Policy

(B) Federal Structure

(C) The System of Judicial Review

(D) The Cabinet Form of Government

નીચેનામાંથી ભારતીય બંધારણનું કયું લક્ષણ બ્રિટન પાસેથી લીધેલું છે ?

(A) રાજયના નીતિદર્શક સિદ્ધાંતો

(B) સમવાયતંત્રી માળખું

(C) ન્યાયિક સમીક્ષાની પ્રથા

(D) કેબિનેટ પ્રથા

22. The riots of Mumbai during December 1992 and January 1993 were inquired into by :

(A) Srikrishna Commission (B) Mandal Commission

(C) Verma Commission (D) Jain Commission

ડિસેમ્બર ૧૯૯૨ અને જાન્યુઆરી ૧૯૯૩ નાં મુંબઈમાંનાં રમખાણોની તપાસ કરનાર :

(A) શ્રીકૃષ્ણ કમિશન (B) મંડલ કમિશન

(C) વર્મા કમિશન (D) જૈન કમિશન

23. The elections of Panchayatiraj Institutions are decided by :

(A) The District Magistrate (B) Constitutional Mandate

(C) The State Government (D) The State Election Commission

પંચાયતી રાજ સંસ્થાઓની ચૂંટણીઓ નિર્ધારિત કરનાર :

(A) જીલ્લા મેજીસ્ટ્રેટ (B) બંધારણીય આદેશ

(C) રાજય સરકાર (D) રાજય ચૂંટણી કમિશન

24. The Governor can issue ordinances :

(A) Only in case of breakdown of Constitutional Machinery in the state

(B) Only when the Chief Minister asks him to do so

(C) When the assembly is not in session

(D) Only after taking formal approval of the President

ગવર્નર વટહુકમો બહાર પાડે જયારે :

(A) રાજયમાં બંધારણીય તંત્ર ભાંગી પડયું હોય

(B) મુખ્યમંત્રીનો આદેશ હોય

(C) વિધાનસભાનું સત્ર ચાલતું ન હોય

(D) રાષ્ટ્રપતિની મંજૂરી મળે

25. Which is *not* the pressure group in Indian Politics among the following ?

(A) Chambers of Commerce and Industry

(B) All India Trade Union Congress

(C) All India Kisan Sabha

(D) Lions Clubs of India

ભારતીય રાજકારણમાં નિમ્નલિખિતમાંથી કયું જૂથ દાબજૂથ નથી ?

(A) ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ એન્ડ ઈન્ડસ્ટ્રી

(B) ઓલ ઈન્ડિયા ટ્રેડ યુનિયન કોંગ્રેસ

(C) ઓલ ઈન્ડિયા કિસાન સભા

(D) લાયન્સ ક્લબ ઓફ ઈન્ડિયા

26. Of the following, in which state the CPM has not been greatly popular ?

(A) Tripura (B) Andhra Pradesh

(C) Kerala (D) West Bengal

નિમ્નલિખિતમાંથી કયા રાજ્યમાં સી.પી.એમ.ની મોટી ખ્યાતિ નથી ?

(A) ત્રિપુરા (B) આંધ્ર પ્રદેશ

(C) કેરળ (D) પશ્ચિમ બંગાળ

27. The Parliament can make laws in respect of Jammu and Kashmir :

(A) Only on subjects in the concurrent list

(B) Only on subjects in the Union List

(C) On those matters in the Union list as well as concurrent list in consultation with the Government of the State

(D) On subjects included in all the three lists

જમ્મુ-કાશ્મીર સંદર્ભમાં સંસદ કાયદાઓ ઘડી શકે જ્યારે :

(A) મિશ્ર યાદીના વિષયો હોય

(B) કેન્દ્રીય યાદીના વિષયો હોય

(C) કેન્દ્રીય અને મિશ્ર યાદી અંગે રાજ્ય સાથે વિચાર વિમર્શ કરીને

(D) ત્રણેય યાદીઓમાં સંલગ્ન વિષયો અંગે

28. Which one of the following cases is *not* included within the original jurisdiction of the Supreme Court of India ?
(A) Any dispute between the Government of India and one or more States
(B) Any dispute between the Government of India and any state or states on the one side and one or more other states on the other
(C) Any dispute between two or more states
(D) Any dispute between a citizen of India and a State
નિમ્નલિખિતમાંથી કયા કેસો ભારતમાં સુપ્રિમકોર્ટના મૂળ ન્યાયક્ષેત્રમાં આવતા નથી ?
(A) ભારત સરકાર અને એક કે વધુ રાજ્યો વચ્ચે વિવાદ
(B) ભારત સરકાર અને ગમે તે રાજ્ય કે રાજ્યો એક પક્ષે અને એક કે વધુ રાજ્યો બીજા પક્ષે
(C) બે કે વધુ રાજ્યો વચ્ચેનો વિવાદ
(D) ભારતના નાગરિક અને રાજ્ય વચ્ચેનો વિવાદ

29. With which political party the phrase "Umbrella Party" is associated ?
(A) B.J.P.
(B) Janta Party
(C) Congress
(D) Bahujan Samaj Party
''અમ્બ્રેલા પાર્ટી'' શબ્દ પ્રયોગ કયા રાજકીય પક્ષ માટે વપરાયેલ છે ?
(A) બી.જે.પી.
(B) જનતા પક્ષ
(C) કોંગ્રેસ
(D) બહુજન સમાજ પાર્ટી

30. In case of disagreement between the two houses of the Parliament over a bill, the issue is resolved through :
(A) President's intervention
(B) Speaker's mediation
(C) Vice-President's intervention
(D) Joint meeting of the Parliament of both the houses
કોઈ ખરડા ઉપર સંસદનાં બે ગૃહો વચ્ચે અસંમતિ ઉભી થાય તો તેનું નિરાકરણ :
(A) રાષ્ટ્રપતિની દરમ્યાનગીરીથી
(B) સ્પીકરની મધ્યસ્થીથી
(C) ઉપરાષ્ટ્રપતિની દરમ્યાનગીરીથી
(D) સંસદનાં બન્ને ગૃહોની સંયુક્ત બેઠક દ્વારા

31. Who is regarded as Father of Public Administration ?
(A) L. D. White
(B) F. W. Riggs
(C) Woodrow Wilson
(D) Goodnow
જાહેર વહીવટના પિતા તરીકે કોની ગણના થાય છે ?
(A) એલ.ડી. વ્હાઈટ
(B) એફ.ડબલ્યુ. રીગ્ઝ
(C) વુડ્રો વિલ્સન
(D) ગુડનૌ

32. Match List I with List II and select the *correct* answer by using the codes given below :

List I		List II	
(a)	L. D. White	(1)	Ecology of Public Administration
(b)	Willoughby	(2)	Introduction to the study of Public Administration
(c)	H. A. Simon	(3)	Principles of Public Administration
(d)	F. W. Riggs	(4)	Administrative Behaviour

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(2)	(3)	(4)	(1)
(C)	(4)	(3)	(1)	(2)
(D)	(3)	(4)	(2)	(1)

યાદી (૧) માં કેટલાક લેખકોના નામ લખ્યાં છે. યાદી (૨) માં તેમનાં પુસ્તકોના નામો છે. બંને યાદીઓની નીચે આપેલા કોડને આધારે યાદી (૧) અને (૨) ને મેળવો :

યાદી ૧		યાદી ૨	
(a)	એલ.ડી. વ્હાઈટ	(1)	'ઈકોલોજી ઓફ પબ્લીક એડમીનીસ્ટ્રેશન'
(b)	વિલૌબી	(2)	'ઈન્ટ્રોડકશન ટુ સ્ટડી ઓફ પબ્લીક એડમીનીસ્ટ્રેશન'
(c)	એચ.એ. સાઈમન	(3)	'પ્રિન્સીપલ્સ ઓફ પબ્લીક એડમીનીસ્ટ્રેશન'
(d)	એફ.ડબલ્યુ. રીગ્સ	(4)	'એડમીનીસ્ટ્રેટીવ બિહેવીઅર'

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(2)	(3)	(4)	(1)
(C)	(4)	(3)	(1)	(2)
(D)	(3)	(4)	(2)	(1)

33. Who is associated with the theory of 'Decision-making' in Public Administration ?

(A) F. W. Taylor
(B) Lewis Marrium
(C) H. A. Simon
(D) R. A. Dahl

જાહેર વહીવટમાં 'નિર્ણય પ્રક્રિયા' ની વિભાવના સાથે કોણ સંકળાયેલું છે ?

(A) એફ.ડબલ્યુ. ટેઈલર
(B) લ્યુવીસ મેરીયમ
(C) એચ.એ. સાઈમન
(D) આર.એ. ડહાલ

34. The idea of 'Gangplank' is associated with the principle of :

(A) Hierarchy
(B) Leadership
(C) Unity of Command
(D) Span of Control

'ગેન્ગપ્લેન્ક' ની વિભાવના કયા સિદ્ધાંત સાથે સંકળાયેલી છે ?

(A) શ્રેણીસ્તુપ
(B) નેતાગીરી
(C) આદેશની એકતા
(D) અંકુશ સીમા

35. Which statement is *not correct* in the following ?
(A) Public Corporations are legal and artificial bodies.
(B) Public Corporations are autonomous in their day to day affairs.
(C) Public Corporations are controlled by the Government in general policy matters.
(D) Public Corporations are autonomous and therefore cannot be controlled by the Government.
નિમ્નલિખિતમાંથી કયું વિધાન સાચું નથી ?
(A) જાહેર કોર્પોરેશન કાયદાકીય અને નકલી સંસ્થાઓ છે
(B) જાહેર કોર્પોરેશન એમના રોજ-બ-રોજની બાબતોમાં સ્વતંત્ર છે
(C) સામાન્ય નીતિવિષયક બાબતોમાં જાહેર કોર્પોરેશન સરકાર દ્વારા અંકુશિત છે
(D) જાહેર કોર્પોરેશન સ્વતંત્ર છે અને તેથી સરકાર દ્વારા અંકુશિત ન થઈ શકે

36. 'Ombudsman' is a feature of Public Administration in :
(A) Scandinavian Countries (B) Commonwealth Countries
(C) North-American Countries (D) African Countries
જાહેર વહીવટમાં 'ઓમ્બડઝમેન' ની સંસ્થા નીચે દર્શાવેલ દેશોના જૂથોમાંથી કયા જૂથની સાથે સંકળાયેલ છે ?
(A) સ્કેન્ડેનેવીઅન દેશોમાં (B) કોમનવેલ્થ દેશોમાં
(C) નોર્થ અમેરિકન દેશોમાં (D) આફ્રિકન દેશોમાં

37. 'New despotism' has emerged in Public Administration according to Lord Hewart. This statement indicates :
(A) The growing powers of the State
(B) The growing powers of Bureaucracy
(C) The declining role of Bureaucracy
(D) The growing powers of the state and government both
જાહેર વહીવટમાં લોર્ડ હેવર્ટના મતે 'નૂતન જુલ્મશાહી' ની ઉત્પત્તિ થઈ છે. આ વિધાન દર્શાવે છે કે :
(A) રાજયની સત્તા વધી રહી છે
(B) અમલદારોની સત્તા વધી રહી છે
(C) અમલદારોની ભૂમિકા ઘટી રહી છે
(D) રાજય અને સરકાર બન્નેની સત્તા વધી રહી છે

38. 'Whitley Councils' are the feature of :
(A) Indian Administration (B) American Administration
(C) Swiss Administration (D) British Administration
'વ્હીટલી કાઉન્સીલ્સ' કયા દેશના વહીવટનું લક્ષણ છે :
(A) ભારતીય વહીવટનું (B) અમેરિકન વહીવટનું
(C) સ્વીસ વહીવટનું (D) બ્રિટિશ વહીવટનું

39. The 'Budget' is formulated in the U.S.A. by :
(A) The Finance Ministry (B) The President of U.S.A.
(C) The treasury (D) The Bureau of the Budget
અમેરિકામાં અંદાજપત્ર તૈયાર કરે છે :
(A) નાણાં પ્રધાન (B) અમેરિકાના પ્રમુખ
(C) ટ્રેઝરી (D) બ્યુરો ઓફ બજેટ

40. In the following *two* statements, **(A)** refers to an assertion and **(R)** refers to reason or justification for **(A)**. State by using the codes given below whether **(A)** and **(R)** are correct or not and state whether **(R)** is the reason for **(A)** or not.

Assertion (A) : The civil service is a professional body of officials, permanent, paid and skilled.

Reason (R) : It does not include persons of military service or judicial service.

Codes :

(A) Both **(A)** and **(R)** are true and **(R)** is a correct explanation of **(A)**
(B) Both **(A)** and **(R)** are true but **(R)** is not the correct explanation of **(A)**
(C) **(A)** is true but **(R)** is false
(D) **(R)** is true but **(A)** is false

નીચે આપેલાં બે વિધાનોમાં એક વિધાનમાં એક ઘટના પ્રતિપાદિત કરવામાં આવી છે **(A)**. બીજા વિધાન **(R)** માં આ ઘટના માટેના કારણનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. વિધાનોની નીચે આપેલા કોડનો ઉપયોગ કરીને આ વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં અને **(R)** એ **(A)** માટેનું કારણ છે કે નહીં તે જણાવો :

નિવેદન (A) : સનદી સેવાઓ કાયમી, પગારદાર અને કૌશલ્ય ધરાવતા વહીવટી અધિકારીઓનું વ્યવસાયી સંગઠન છે.

કારણ (R) : તેમાં લશ્કરી અધિકારીઓ અને ન્યાયમૂર્તિઓનો સમાવેશ થતો નથી.

કોડ :

(A) **(A)** અને **(R)** બંને સાચા છે અને **(R)** **(A)** નું કારણ છે
(B) **(A)** અને **(R)** બંને સાચા છે પણ **(R)** **(A)** નું કારણ નથી
(C) **(A)** સાચું છે પણ **(R)** ખોટું છે
(D) **(R)** સાચુ છે પણ **(A)** ખોટુ છે

41. Which of the following theories or models of international politics does not emphasize the role of state as an actor in international politics ?

(A) Realism
(B) Neo-realism
(C) Interdependence and pluralist
(D) Dependency

આંતરરાષ્ટ્રીય રાજકારણના નીચે દર્શાવેલા સિદ્ધાંતો કે મોડેલોમાંથી કયો સિદ્ધાંત આંતરરાષ્ટ્રીય રાજકારણમાં રાજ્યની કર્તા કે અદાકાર તરીકેની ભૂમિકાને મહત્વ આપતો નથી ?

(A) યથાર્થવાદ કે વાસ્તવવાદ
(B) નવયથાર્થવાદ
(C) પરસ્પરાવલંબન અને બહુત્વવાદ
(D) પરાવલંબન

42. Which of the following statements about national interest is not *correct* ?

(A) It is a basis for formulation of a state's foreign policy
(B) It is only the ruler's personal interest which has always been the basis of formulation of state's foreign policy
(C) It is difficult to define objectively and in all cases the national interest of a state
(D) Statesmen formulate foreign policies on the basis of changing conceptions of national interest from time to time

રાષ્ટ્રીય હિત અંગેના નીચેના વિધાનોમાંથી કયું સાચું નથી ?

(A) રાજ્યની વિદેશનીતિના ઘડતરનો તે આધાર કે પાયો છે
(B) રાજ્યની વિદેશનીતિ હંમેશાં રાજવીના અંગત હિતને આધારે ઘડાતી હોય છે
(C) રાજ્યના રાષ્ટ્રીય હિતની વસ્તુલક્ષી દૃષ્ટિએ અને બધા પ્રસંગોએ વ્યાખ્યા આપવી મુશ્કેલ છે
(D) રાજપુરુષો વિદેશનીતિનું ઘડતર રાષ્ટ્રીય હિતના બદલાતા ખ્યાલ મુજબ કરે છે

43. Which of the following objective is *not* served by nuclear weapons ?

(A) Deterrence (B) Defence

(C) Prestige (D) Retaliation against an enemy

અણુશસ્ત્રોથી નીચે દર્શાવેલામાંથી કયો હેતુ સિદ્ધ થતો નથી ?

(A) પરસ્પરના આક્રમણને રોકવાનો (B) રક્ષણનો

(C) પ્રતિષ્ઠા અપાવવાનો (D) દુશ્મન સામે બદલો લેવાનો

44. In List I are mentioned the names of statesmen or scholars. Their quotations and views on certain issues are mentioned in List II. Match List I and List II by using codes given below the lists.

List I	List II
(a) Woodrow Wilson	(1) 'Safety will be the sturdy child of terror'
(b) Hugo Grotius	(2) 'War is a continuation of politics by other means'
(c) Winston Churchil	(3) 'There is a society of states, a group of actors who regulate their relations'
(d) Clauswitz	(4) 'Open covenants openly arrived at'

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(4)	(1)	(3)	(2)
(C)	(2)	(4)	(1)	(3)
(D)	(4)	(3)	(1)	(2)

યાદી (૧) માં રાજપુરુષો કે વિદ્વાનોના નામો છે. તેમના વિચારો કે તેમણે કરેલા વિધાનો યાદી (૨) માં દર્શાવેલ છે. યાદીઓ પછી આવતા કોડને આધારે યાદી (૧) અને યાદી (૨) ને મેળવો :

યાદી ૧	યાદી ૨
(a) વુડ્રો વિલ્સન	(1) 'સલામતી એ ભયના સંતાન તરીકે જન્મશે'
(b) હ્યુગો ગ્રોશિયસ	(2) 'યુદ્ધ એ રાજકારણને ચાલુ રહેવાની પ્રક્રિયાને જ દર્શાવે છે, માત્ર બીજા સાધનોના ઉપયોગથી'
(c) વિન્સ્ટન ચર્ચિલ	(3) 'રાજયોનો પણ એક સમાજ છે જેમાં કર્તાઓ પોતાની વચ્ચેના સંબંધોને નિયંત્રિત કરે છે'
(d) કલોઝવિટ્ઝ	(4) 'જાહેર કરારો જે ખુલ્લી પ્રક્રિયાથી કરાયા છે'

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(4)	(1)	(3)	(2)
(C)	(2)	(4)	(1)	(3)
(D)	(4)	(3)	(1)	(2)

45. Which of the following events created demand for free trade among developed countries ?
(A) First World War
(B) Great Depression of 1929
(C) Second World War
(D) Demand for New International Economic Order in 1974
વિકસિત રાષ્ટ્રોમાં મુક્ત વ્યાપારની માંગણીને કઈ ઘટનાએ જન્મ આપ્યો ?
(A) પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ
(B) ૧૯૨૯ ની મંદી
(C) દ્વિતીય વિશ્વયુદ્ધ
(D) ૧૯૭૪ ની સાલમાં કરવામાં આવેલી નવી આંતરરાષ્ટ્રીય આર્થિક વ્યવસ્થાની માંગણી

46. Insurgency is facilitated in a country by which of the following factors. Give your answer by using codes below the factors :
(1) arms supply
(2) support of a sympathetic neighbour
(3) direct military support by other country
(4) presence of a homogeneous society in a country facing insurgency
Codes :
(A) 1, 3 and 4
(B) 3 and 4
(C) 2, 3 and 4
(D) 1 and 2
કોઈક દેશમાં પેદા થતી ઈન્સરજન્સી (Insurgency) ની ઘટનાને કયા પરિબળોથી ટેકો મળે છે ? પરિબળોની નીચે દર્શાવેલ કોડને આધારે ઉત્તર આપો :
(1) શસ્ત્ર પુરવઠાની મદદ
(2) ઈન્સરજન્સીના હેતુ પ્રત્યે સહાનુભૂતિ દર્શાવતો પાડોશી દેશ
(3) બીજા દેશ દ્વારા સીધો લશ્કરી ટેકો કે દરમ્યાનગીરી
(4) ઈન્સરજન્સી થનાર દેશમાં એકરૂપતા ધરાવનાર સમાજની હાજરી
કોડ :
(A) 1, 3 અને 4
(B) 3 અને 4
(C) 2, 3 અને 4
(D) 1 અને 2

47. The declaration of New International Economic Order (NIEO) did not include demands relating to :
(A) Commodity prices
(B) Control of multi-national corporations
(C) Transfer of technology
(D) Revolutionary transformation of World Economy
'નવી આંતરરાષ્ટ્રીય આર્થિક વ્યવસ્થા' (NIEO) ની ઘોષણામાં નીચેની માગણીઓ પૈકી કઈ માગણીનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો ન હતો ?
(A) ચીજવસ્તુઓની કિંમત
(B) બહુરાષ્ટ્રીય કોર્પોરેશનો પરનો અંકુશ
(C) ટેકનોલોજીનું હસ્તાંતરણ
(D) વિશ્વ અર્થવ્યવસ્થાની ક્રાંતિકારી કાયાપલટ

48. The author of the book 'The Anarchical Society' is :

(A) Martin Wight (B) Barry Buzan

(C) Kenneth Waltz (D) Hedley Bull

'ધ એનાર્કિકલ સોસાયટી' પુસ્તકના લેખક :

(A) માર્ટિન વાઈટ (B) બેરી બુઝાન

(C) કેનેથ વોલ્ટઝ (D) હેડલી બુલ

49. For developing countries World Trade Organization (WTO) is a clear improvement over General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) in view of the introduction of :

(A) Joint Consultative Mechanism (B) Peaceful Resolution of Disputes

(C) Dispute Settlement Mechanism (D) Preferential Voting System

વિકસતા દેશો માટે, વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠન (WTO) એ જનરલ એગ્રિમેન્ટ ઓન ટેરિફસ અને ટ્રેડ (GATT) કરતા વધારે સારું સંગઠન બન્યું છે કેમ કે, એમાં (નીચે દર્શાવેલી) કઈ રચનાનો સમાવેશ થયો છે ?

(A) સંયુક્ત સલાહમસલત માટેનું માળખું (B) ઝઘડાઓનો શાંતિમય ઉકેલ લાવવો

(C) ઝઘડાઓની પતાવટ માટેનું માળખું (D) પ્રેફરેન્શિયલ મતદાનની પ્રથા

50. Realism, as a school of thought in international relations involves :

(A) a conviction that international relations are necessarily co-operative and it is natural for states to cooperate among themselves

(B) a conviction that international relations are governed by international laws that guide the behaviour of states

(C) a conviction that international relations are shaped by principles and norms that guide the policies of sovereign states

(D) a conviction that international relations are necessarily conflictual and that international conflicts are ultimately resolved by war

આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોમાં 'વાસ્તવવાદ' એક વિચારશાળા (school of thought) તરીકે એમાં નીચેની માન્યતા ગણવામાં આવે છે :

(A) એવી માન્યતા કે આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો અનિવાર્ય રીતે સહકારાત્મક છે અને રાજ્યો પરસ્પર સહકાર સાધે એ સ્વાભાવિક છે

(B) એવી માન્યતા કે સાર્વભૌમ રાજ્યોની નીતિઓને માર્ગદર્શક એવા આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદાઓ દ્વારા આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોનું સંચાલન થાય છે

(C) એવી માન્યતા કે સાર્વભૌમ રાજ્યોની નીતિઓને માર્ગદર્શક એવા સિદ્ધાંતો અને ધોરણો દ્વારા આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો ઘડાય છે

(D) એવી માન્યતા કે આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો અનિવાર્યરીતે સંઘર્ષાત્મક છે અને આંતરરાષ્ટ્રીય સંઘર્ષોનું નિવારણ આખરે યુદ્ધ દ્વારા થાય છે

ROUGH WORK

ROUGH WORK

SEAL